

ВОЛОДИМИР ЖИРИНОВСЬКИЙ ПРИЙДЕ В КОСТОПІЛЬ

Днями телеканал "Рівне-1" повідомив про те, що найближчим часом Костопіль має відвідати один з найвідоміших російських політиків, лідер ЛДПР, доктор юридичних наук, заступник голови Державної Думи РФ Володимир Вольфович Жириновський.

Швидше за все, приїзд Жириновського пов'язаний зі встановленням пам'ятника на місці загибелі його родини: дідуся, бабусі, тітки та двоюрідної сестри, які були знищені під час окупації Костополя німецько-фашистськими загарбниками в серпні 1941 року.

Дід Жириновського Іцхак Едельштейн на початку та до 40 років минулого сторіччя був доволі відомою особистістю на теренах Рівненщини. Він володів однією з великих приватних лісо-пилен, продукція якої експортувалась до багатьох країн Європи, був головою єврейської громади містечка, відомим меценатом. Едельштейн фінансував будівництво культових та спортивних споруд Костополя, користувався повагою працівників тартака та місцевих мешканців. Цікавим є той факт, що в період Жовтневої революції 1917 року, коли масово страйкували

працівники Костопільських меблевої, шкіряної, фанерної фабрик, смолярен та склозаводу, тільки на відновленому виробництві Іцхака Едельштейна не відбулося жодного страйку. Під час Першої світової війни німці майже повністю знищили це підприємство.

Перший страйк на лісопилні діда Жириновського виник за часів Польщі та економічної кризи 1927-1928 рр. минулого сторіччя. У звіті волинського воеводи Міністерству внутрішніх справ Польщі від 1 жовтня 1927 року йдеться: "23 червня цього року на фабриці клейного дикту і лісопилному заводі Яхнюка і Едельштейна в Костополі вибухнув страйк..., в якому брали участь сто робітників, які вимагають 100% підвищення заробітної плати..."

Іцхак Едельштейн тоді виконав вимоги страйкарів, а згодом вклав значні кошти в будівництво нових сучасних будинків містечка та викладання вулиць базальтовою бруківкою.

1939 року, коли Рівненщина увійшла до складу СРСР, на базі тартака Едельштейнів була спроба створити державний лісокомбінат і навіть розпочалась його реконструкція, але у зв'язку з наближенням війни майже все цінне обладнання лісопилні було вивезене на Урал. Решту обладнання тартака вивезли до Німеччини вже гітлерівці, хоча в період окупації виробництво повністю не зупинялось, кілька пилорам працювали.

Після визволення міста (1944 р.), у спадок радянській владі, з колись відомого на всю Європу лісопереробного виробництва, дістались невеличка дерев'яна напівзруйнована будівля контори, виведена з ладу парова машина та зруйнована пилорама.

Але всього цього не довелося побачити колишнім господарям, на той момент їхні тіла третій рік покоїлись у братній могилі поряд з двома тисячами безвинно замордованих жителів Костополя.

За спогадами польського лісника, який проживав у гаївці поряд з місцем масового розстрілу костопільчан, родину Едельштейнів, інших знаних мешканців містечка було страчено в одній з перших партій арештованих і їм не довелося довго мучитись в застінках єврейського гетто, що знаходилось у центрі міста.

За наказом фашистів, розстріли разом з ними мала проводити українська допоміжна поліція. Після оприлюднення наказу, майже половина поліційного формування втікла до лісу. За це першого начальника Костопільської української допоміжної поліції було страчено прилюдно. Похований він у братній могилі поблизу нинішнього ВАТ "Костопільське хлібоприймальне підприємство". Для проведення розстрілів було терміново перекинуто підрозділи естонського поліційного батальйону "Естланд" з Рівного.

Син Іцхака Едельштейна, батько Володимира Жириновського Вольф, який після закінчення в 1932 році Сорбони працював агрономом на Рівненщині, встиг емігрувати ще до початку кривавих подій. Він помер в Ізраїлі (1983 р.), після

травм, отриманих під час ДТП на одній з вулиць столиці.

Найцікавішим з життя родини Едельштейнів є той факт, що протягом 1932-1934 років дід Жириновського матеріально підтримував майбутню всесвітньо відому розвідницю, рівненчанку Лідію Демчинську (Лісовську), яка на той час переховувалась від польських кримінальних угруповань в родині костопільчанки, теж відомої згодом розвідниці Майї Микоти. Лідія Демчинська з 1938 по 1944 роки працювала на польську, радянську, британську, німецьку розвідки та допомагала розвіднику-бойовику Миколі Кузнецову.

Можливо, однією з причин такого довгого періоду фінансування однієї з найгарніших жінок Польщі був той факт, що у майбутню розвідницю був закоханий Вольф Іцхаківич.

На жаль, архівні документи, які допомагали відтворювати події життя Костополя 30-40 рр. минулого сторіччя було вивезено за кордон, залишилась тільки невелика їх частина. Шкода, що відходять з життя і останні свідки подій тих буремних років.

Якщо відомий російський політик відвідає Костопіль, то при бажанні має змогу отримати багато цікавої, невідомої йому до цього часу інформації з історії своєї родини, встановити пам'ятник не тільки загиблим рідним, але й тим тисячам безвинно розстріляних, замучених, живцем закопаних жителів Костополя, кістки яких лежать у одній братній могилі.

Олександр НАМОЗОВ,
письменник, член Національної спілки
журналістів України, автор книг про події II-ої
світової війни: "Псевдо "Небезпечний",
"Виконавець", "Хазяйка "маленького Парижа".

На фото: пам'ятний знак на місці масового розстрілу жителів Костополя; Іцхак Едельштейн разом з працівниками тартака (фото з приватного архіву).